

Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE)

Oslo, 17. september 2020

Kopi: Grenselandet AS

Davvi vindkraftverk må ikke bygges

Grenselandet AS har skrevet et svarbrev til Naturvernforbundet (sendt 24. april 2020), som respons på vårt brev til NVE (sendt 13. april 2020) om at NVE ikke må gi konsesjon til Davvi vindkraftverk. De argumenterer for at vi har faktafeil i vårt brev. Vi vil her imøtekomme disse påstandene.

Stedsnavn

Grenselandet reagerer på at vi har brukt «Laksefjordvidda» som beskrivelse av området. Vi er fullstendig klar over at vindkraftverket vil ligge på Vuonjalrášša, Vilgesrášša og Borgašgáisá. I stedet for å bruke de tre nevnte fjellnavna, som er ukjent for de fleste, har vi brukt Laksefjordvidda og Rásttigáisá, som er mer kjent og gir ei grov geografisk plassering.

Gjennomførte kartlegginger

Vi skrev i vårt brev at utredningene var gjort kun på bakgrunn av informasjon i Artskart og Naturbase. Vi ser at det har blitt gjennomført nye kartlegginger i området i forbindelse med utredningene. Likevel har det i mange vassdragsaker blitt oppdaget i ettertid at kartleggingene gjort av utbygger har vært mangelfulle, både gjennom Naturvernforbundets egne kartlegginger, men også gjennom NVE-rapport 102-2015 «Etterundersøkelser av flora og naturtyper i elver med planlagt småkraftutbygging». Mangelfulle naturkartlegginger er noe vi også ser er tilfellet i svært mange vindkraftsaker, deriblant Innvordfjellet og Guleslettene.

Vi etterlyser et system for å kvalitetssikre utredninger og kartlegginger, for eksempel et stikkprøvesystem, slik vi har løftet til Olje- og energidepartementet i forbindelse med nytt konsesjonssystem. Det er dessuten et generelt problem at kartleggingene ikke er uhildet, ettersom de er finansiert av utbygger.

Artsmangfoldet

Grenselandet fremholder at det er lavt artsmangfold i området. Selv om det er riktig at dette ikke er av de mest artsrike områdene i Norge, mener vi at naturen her er mer verdifull enn det Grenselandet gir uttrykk for i sitt brev, både basert på utredningen som er gjort, og andre kilder (se under).

For det første skriver utreder selv i konsekvensutredningen for naturmangfold at «Samlet sett vurderes usikkerheten i datamaterialet som middels til stor for arealkrevende viltarter, sjeldne rødlistede fuglearter og akvatiske arter i og rundt vindparken.» Dette gjelder blant annet fjellrev og snøugle. Det kommer likevel fram i rapporten at selv om det ikke er kjente hilokaliteter for fjellrev eller hekkeplasser for snøugle i området, er det likevel et viktig område for slike arter. «De viktigste eksemplene [på at området spiller en rolle på populasjonsnivå] er rødlistede arter som fjellrev, jerv og jaktfalk, som alle har blitt registrert i Gaissane og omegn. Selv om artene ikke har blitt påvist nylig, eller er sporadiske gjester (f.eks. snøugle), kan fjellområdet være et viktig område for reetablering av slike arter.» Dessuten er det et håp at snøugle og dverggås, som er truede arter, kan øke bestanden i framtiden, og da må det være

hekkeområder tilgjengelig. Når det gjelder fuglelivet generelt vil vi henviser til Norsk Ornitologisk Forening og deres uttalelser om utbygging av Davvi vindkraftverk.

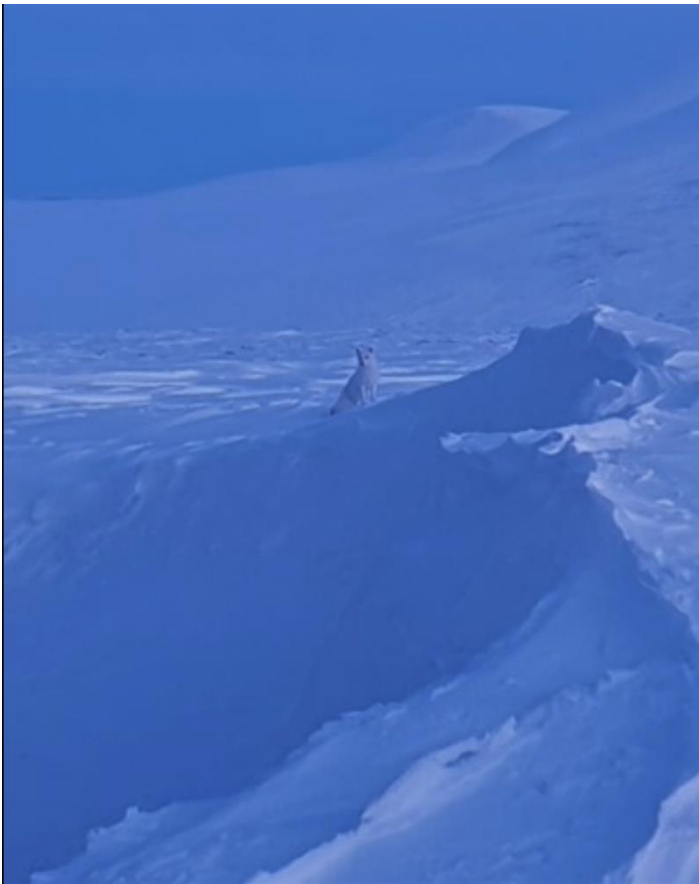
For det andre er det flere andre faglige holdepunkter for at området er viktig for fjellrev. I Miljødirektoratets sin handlingsplan for fjellrev blir delbestanden/leveområdet til delbestanden ved Gaissene omtalt som et «vadesteinsområde» (stepping stone): «Nytt genetisk materiale kan også introduseres til bestander gjennom naturlig genflyt mellom delbestander. Sannsynligheten for at dette skal skje øker dersom delbestandene er forbundet med hverandre gjennom forekomst av fjellrev i mellomliggende fjellområder (vadesteinsområder). For å få til en vellykket etablering av fjellrev i disse områdene bør det gjennomføres tiltak i form av rødrekkontroll, støtteføring og eventuelt særskilt beskyttelse av området.» Det betyr at planområdet og området rundt er viktig både for fjellreven som bruker området selv, og som vadesteinsområde/vandrerute som kan bidra med genflyt til områder lengre nord.

Rapportene til prosjektet Felles Fjellrev, et norsk-svensk prosjekt for å bevare fjellreven, bekrefter inntrykket av at området rundt Gaissene som helhet er viktig for fjellreven. Se link til rapporten i referanselista.

Dette bildet under fikk vi fra forsker Rolf Ims ved UiT Norges arktiske universitet, som skriver: «Under er et bilde fra fotoboks ved Gaissene tatt i mars i fjor. Hvis du bruker det, kan det krediteres COAT (Klimatøknologisk Observasjonssystem for Arktisk Tundra).»

Bildet under er tatt 13. mai 2020 av Oskar Trosten, innenfor planområdet til vindkraftverket (eksakt lokasjon er unntatt offentlighet).

Det er i sum liten tvil om at fjellrev bruker området og har behov for å bruke det også i framtiden.

Vi fastholder at en utbygging vil være negativ for artsmangfoldet, inkludert truede arter som Norge har internasjonalt ansvar for.

Reindrift

Grenselandet påstår at området hvor vindkraftverket skal bygges ikke står på reindriftskart, og at det ikke vil skade reindriften. Dette er rett og slett feil. Det aktuelle området har vært brukt som flyttlei for rein i lange tider. Reinflokken til Lågesduottar består av cirka ti tusen dyr og er landets nest største. Reindriftsutøverne som driver i området er helt klare på at vindkraftverket vil fungere som en barriere i landskapet, at reinen er redde for vindturbiner og all støyen de lager. Reinen skyr vindkraftanlegg. Når dyrene kommer mot vindturbiner, snur de og går en annen vei. Dette bygger på erfaringene fra områder som allerede er utbygd. Det bekreftes også av en studie som forskere fra Sveriges Lantbruksuniversitet står bak. Den viser at reinen unngår områder der vindturbiner er synlige. Hvis kraftverket bygges, vil det få dramatiske konsekvenser for reindriften, ettersom dyrene ikke har noen annen vei å trekke mellom sommer- og vinterbeitet.

Ett stort og/eller mange små?

Grenselandet hevder at ett stort vindkraftverk er bedre enn mange små. Vi kan ikke se at utbygger i tilfredsstillende grad har godtgjort at påstanden holder mål. Vi kan heller ikke se at det er tilfelle for naturmangfoldet, da det kommer an på hvor disse blir bygget og hvordan arealbruken er planlagt. Uansett er det ikke realiteten at det er et valg mellom Davvi eller mange små kraftverk. Vi har sett at det bygges både store OG små anlegg over hele landet, og å sette de to opp mot hverandre er ikke slik det gjøres i forvaltningen i dag. Det er ingen garanti for at det blir færre små anlegg ved at Davvi vindkraftverk blir realisert.

Villmarksområdet ved Davvi må bevares!

Detaljene kan diskuteres og debatteres, men til syvende og sist kommer vindkraftverket i Davvi uansett til å føre til tap av enorme inngrepsfrie områder/villmarksområder. Et stort, flott naturområde blir endret for alltid. Faglige rapporter, inkludert fra FNs klimapanel (IPCC), FNs Naturpanel (IPBES) og Norsk Institutt for Naturforskning (NINA), løfter fram viktigheten av å bevare naturområder frie for utbygging. Vi fastholder at enorme utbyggingsprosjekter i INON-områder, som Davvi vindkraftverk, bør avvises på det grunnlaget alene.

Vennlig hilsen

Naturvernforbundet

v/

Silje Ask Lundberg, leder

Leif Wasskog, fylkesleder i Finnmark

Hanna Nyborg Støstad, fagrådgiver